

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 879  
van **JOHAN DANEN**  
datum: 25 mei 2020

---

aan **LYDIA PEETERS**  
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

---

*Bevaarbare waterlopen - Onttrekken oppervlaktewater*

Begin mei 2020 waren de grondwaterstanden in Vlaanderen vergelijkbaar met de grondwaterstanden van één jaar geleden. De absolute grondwaterstanden waren op 7% van de meetlocaties historisch laag en op 25% van de locaties laag. De peilen van de freatische grondwaterstanden zijn op bijna twee derde van de meetlocaties laag tot zeer laag voor de tijd van het jaar. Vooral in Oost-Brabant en Zuid-West-Limburg worden zeer lage grondwaterstanden opgetekend.

De lage grondwaterstanden van de ondiepe of freatische grondwaterlagen worden veroorzaakt door overconsumptie, een te beperkte aanvulling (als gevolg van de toenemende verharding, versnelde afvoer via allerlei drainages) of door een grotere gevoeligheid voor periodes met weinig neerslag. Vooral de ondiepe grondwaterlagen in het oosten van Vlaanderen (Oost-Brabant, Zuid-Limburg) zijn gevoeliger aan de neerslaghoeveelheden.

Naast het winnen van water via grondwaterputten, wordt ook gebruikgemaakt van de mogelijkheid om oppervlaktewater te onttrekken uit bevaarbare of onbevaarbare waterlopen. De onttrekking van kleine hoeveelheden oppervlaktewater (< 500 m<sup>3</sup>/jaar) uit een bevaarbare waterloop dient gemeld te worden bij de waterwegbeheerder. Voor grotere hoeveelheden moet een vergunning aangevraagd worden bij de waterwegbeheerder of het bevoegde havenbedrijf. Het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen is niet meldings- of vergunningsplichtig zolang de oevereigenaar het water uit de onbevaarbare waterloop haalt zonder daarvoor vaste constructies of bouwwerken op te richten. Bij het onttrekken van water mag geen afbreuk worden gedaan aan de rechten van de lager gelegen oevereigenaars.

Naast het winnen van water via grondwaterputten, wordt ook gebruikgemaakt van de mogelijkheid om oppervlaktewater te onttrekken uit bevaarbare of onbevaarbare waterlopen.

1. Hoeveel meldingen werden in de periode 2017-2019 gedaan voor het onttrekken van oppervlaktewater uit een bevaarbare waterloop? Graag een overzicht per jaar en per provincie.
2. Hoeveel vergunningen werden in de periode 2017-2019 afgeleverd voor het onttrekken van oppervlaktewater uit een bevaarbare waterloop? Graag een overzicht per jaar en per provincie.

3. Wat is het volume aan oppervlaktewater dat in de periode 2017-2019 werd onttrokken uit een bevaarbare waterloop? Graag een overzicht per jaar en per provincie.
4. Welke instantie(s) is/zijn bevoegd om de captatie van oppervlaktewater uit een bevaarbare waterloop te controleren? Hoeveel overtredingen (onvergund capteren van water of het niet naleven van de vergunning) werden vastgesteld in de periode 2017-2019? Graag een overzicht per jaar en per provincie.

**ANTWOORD**

op vraag nr. 879 van 25 mei 2020

van **JOHAN DANEN**

1. Overzicht van het aantal meldingen voor het onttrekken van oppervlaktewater uit een bevaarbare waterloop:

|             | <b>Antwerpen</b> | <b>Limburg</b> | <b>Vlaams-Brabant</b> | <b>Oost-Vlaanderen</b> | <b>West-Vlaanderen</b> |
|-------------|------------------|----------------|-----------------------|------------------------|------------------------|
| <b>2017</b> | 11               | 1              |                       | 119                    | 151                    |
| <b>2018</b> | 38               | 79             | 2                     | 176                    | 225                    |
| <b>2019</b> | 34               | 52             | 13                    | 87                     | 111                    |

2. Overzicht van het aantal afgeleverde vergunningen voor het onttrekken van oppervlaktewater uit een bevaarbare waterloop:

|             | <b>Antwerpen</b> | <b>Limburg</b> | <b>Vlaams-Brabant</b> | <b>Oost-Vlaanderen</b> | <b>West-Vlaanderen</b> |
|-------------|------------------|----------------|-----------------------|------------------------|------------------------|
| <b>2017</b> | 31               | 2              | 1                     | 3                      | 11                     |
| <b>2018</b> | 33               | 11             | /                     | 4                      | 12                     |
| <b>2019</b> | 33               | 7              | /                     | 8                      | 13                     |

3. Overzicht van het volume aan oppervlaktewater dat werd onttrokken uit een bevaarbare waterloop:

| <b>Jaar</b> | <b>Antwerpen</b>           | <b>Limburg</b>             | <b>Vlaams-Brabant</b> | <b>Oost-Vlaanderen</b>       | <b>West-Vlaanderen</b>     |
|-------------|----------------------------|----------------------------|-----------------------|------------------------------|----------------------------|
| <b>2017</b> | 744.624.514 m <sup>3</sup> | 108.827.633 m <sup>3</sup> | 4.000 m <sup>3</sup>  | 1.301.871.982 m <sup>3</sup> | 157.187.773 m <sup>3</sup> |
| <b>2018</b> | 719.128.796 m <sup>3</sup> | 111.812.997 m <sup>3</sup> | /                     | 936.649.856 m <sup>3</sup>   | 166.816.885 m <sup>3</sup> |
| <b>2019</b> | 731.517.995 m <sup>3</sup> | 108.827.633 m <sup>3</sup> | /                     | 1.177.612.557 m <sup>3</sup> | 168.753.018 m <sup>3</sup> |

4. In het Begrotingsdecreet van 21 december 1990 werd in de artikelen 80 tot 89 het decretaal kader voor watervangen uitgetekend. Het uitvoeringsbesluit van 3 mei 1991 voegt daar inzake handhaving niets wezenlijk aan toe. Art. 86 stelt het volgende:

*§ 1. De beheerder van de waterweg is belast met de inning en de invordering van de verschuldigde bedragen en met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de watervang.*

Deze controle is echter zeer beperkt en richt zich enkel tot watervangen waarvoor een vergunning werd verleend. Immers, enkel "overtredingen van de verplichtingen van de vergunninghouder" komen in aanmerking voor het opleggen van een administratieve geldboete.

Er werd 1 overtreding vastgesteld in 2019 in Oudenburg (West-Vlaanderen). Er wordt niet specifiek gecontroleerd op onvergund capteren. Foutieve capteerders (zonder vergunning of die capteren op de verkeerde locaties) worden hierop in het kader van sensibilisering wel specifiek aangesproken.